

Koksnes plātņu izmantošanas iespējas būvniecībā

Pēdējā laikā aizvien vairāk celtniecībā tiek izmantoti dažādi koksnes plātņu veidi. Attīstoties tehnoloģijām, jaunie ražojumi ir kļuvuši daudz izturīgāki, arī noturīgāki pret agresīvas vides iedarbību, ir pieejami daudzi jauni ražojumi. Būtiski paplašinājušās koksnes plātņu pielietošanas iespējas.

Teksts: Austris Kalmiņš

Foto: «EJA Grupa»

Koksnes plātņu izejmateriāli un ražošanas tehnoloģijas

Koksnes plātnes tiek izgatavotas no koksnes, kam parasti pievieno arī dažādus piemaisījumus (galvenokārt sveķus). To daudzums ir atkarīgs no konkrētā plātņu veida – atsevišķos gadījumos sveķu daudzums ir tik liels, ka plātne pēc sava izskata un daļēji arī īpašībām sāk līdzināties plastikāta izstrādājumiem. Plātņu materiālu sortiments ir ļoti liels. Pārsvārā plātnes tiek izgatavotas no sasmalcinātas koksnes, bet dažās valstīs, piemēram, Japānā, Beļģijā, kur ir koksnes materiālu trūkums, plātņu izgatavošanā izmanto

arī otrreizējo koksni (vecas mēbeles, kastes u.c.).

Koksnes skaidu plākšņu (KSP) ražošanā izmanto smalki sasmalcinātu koksni (šķeldu). Ir parādījušies daži citi materiāli, to vidū koksnes plātnes MDF, kuras izgatavo no ļoti smalki sasmalcinātas koka šķiedras (līdzīgs preskartonam, tikai ar lielāku blīvumu). Tas ir diezgan biezs materiāls, frēzējams un plaši izmantojams. Vēl ir pazīstamas orientētās koksnes plātnes (OSB), kas šobrīd ir viens no populārākajiem plātņu veidiem. To izgatavošanā izmanto lielākas skaidas, kas tiek iegūtas no jēla, nežāvēta apaļkoka, lai

šīs lielās skaidas ir elastīgākas. Skaidas tiek orientētas trīs slāņos, kas nedaudz atgādina saplāksni – vidējā skaidu rinda tiek orientēta perpendikulāri augšējai un apakšējai, tādējādi uzlabojot materiāla fizikālās un mehāniskās īpašības. Eiropā šobrīd jau ir uzsākti darbi pie OSB plātņu veidošanas piecās kārtās, jo šāds materiāls pēc savām izturības un citām fizikālām īpašībām jau sāktu līdzināties saplāksnim.

Koksnes plātņu ražošanas tehnoloģijas atšķiras atkarībā no konkrētā plākšņu veida. Katram plātņu veidam ir sava faktūra, līdz kurai tiek saskaldīta koksne. Piemēram, koka šķiedru